

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Agnieszka Piotrowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 29 kwietnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 13 maja 2021 r., I ACa 104/21,
w sprawie z powództwa H.K.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Monika Koba

Karol Weitz

Agnieszka Piotrowska

UZASADNIENIE

W pozwie z 18 sierpnia 2017 r. powódka H.K. domagała się zasądzenia od pozwanej Banku Spółki Akcyjnej w W. na swoją rzecz kwoty 285 429,83 zł z odsetkami za opóźnienie od 19 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty z powodu nieważności łączącej strony umowy kredytowej. Ewentualnie powódka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego banku kwoty 87 600,84 zł z odsetkami od doręczenia pozwu do dnia zapłaty z tytułu nadpłat stanowiących nienależne świadczenie oraz kwoty 12 224,37 zł z odsetkami za opóźnienie od 19 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu opłat za ubezpieczenie niskiego wkładu własnego stanowiących świadczenie nienależne.

Wyrokiem z 9 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od pozwanego banku na rzecz powódki kwotę 285 429,83 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 19 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu nieważności łączącej strony umowy kredytowej. Sąd wyjaśnił, że zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia wytoczenia powództwa, tj. od 19 sierpnia 2017 r., gdyż już przed tą datą powódka skierowała do pozwanego banku wezwanie do zapłaty, a żądanie pozwu było ograniczone do okresu od dnia wytoczenia powództwa.

Sąd ustalił, że 9 sierpnia 2007 r. w W. powódka zawarła z pozwanym bankiem umowę kredytu hipotecznego na kwotę 492 800 zł waloryzowaną do franka szwajcarskiego na okres 360 miesięcy ze zmiennym oprocentowaniem. Podstawę zawarcia umowy stanowił jej wzorzec przygotowany przez pozwany bank. Zgodnie z umową, przy przeliczaniu na CHF kwoty kredytu i spłacanych w złotych rat kapitałowo-odsetkowych zastosowanie miały kursy ustalane w tabeli kursów określonej przez pozwany bank. Kredyt został udzielony na cele mieszkaniowe powódki.

W okresie od 20 sierpnia 2008 r. do 13 czerwca 2017 r. powódka uiściła na rzecz banku kwoty 1) 199 207,15 zł oraz 53631,01 zł tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych 2) 19 238,15 zł tytułem składek ubezpieczeniowych na życie 3) 443,55 zł tytułem składek ubezpieczeniowych nieruchomości 4) 12 224,37 zł tytułem składek za ubezpieczenie niskiego wkładu własnego i 5) 985,60 zł tytułem prowizji za ubezpieczenie. Pismem z 21 lipca 2017 r. powódka zażądała od pozwanego banku

zapłaty kwoty 285 729,83 zł tytułem zwrotu kwot zapłaconych bankowi w wykonaniu umowy. Bank odmówił zapłaty.

Sąd ocenił, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości. Przyjął, że zawierając umowę kredytu powódka działała jako konsument. Zawarte w umowie klauzule indeksacyjne Sąd uznał za postanowienia niedozwolone, gdyż nie zostały one indywidualnie uzgodnione z kredytobiorczynią i kształtowały prawa i obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami nierównomiernie rozkładając między strony ryzyka związane ze zmianą kursu CHF i przyznając bankowi uprawnienie do jednostronnego kształtowania kursów kupna i sprzedaży CHF. Umowa bez tych klauzul nie mogła zostać utrzymana w mocy, co skutkowało jej nieważnością, wobec czego strony powinny zwrócić sobie świadczenia spełnione w jej wykonaniu (art. 410 §1 i 2 w związku z art. 405 k.c.), co przesądzało o zasadności roszczenia powódki.

Apelację od wyroku z 9 listopada 2020 r. wniósł pozwany bank. Wyrokiem z 13 maja 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko sądu pierwszej instancji w zakresie ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej, eksponując dodatkowo w kontekście abuzywności klauzul indeksacyjnych ich nietransparentność.

Skargę kasacyjną od wyroku z 13 maja 2021 r. wywiódł pozwany bank. Zarzucając naruszenie art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 Dyrektywy 93/13, art. 385¹ §1 w związku z art. 385² k.c., art. 385¹ §1 i 2 w związku z art. 385² k.c., art. 65 §1 i 2 k.c., art. 385¹ §1 w związku z § 3 i 4 k.c., art. 385¹ § 2 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, art. 385¹ §2 k.c. w związku z art. 7 ust. 1 i art. 8b ust. 1 dyrektywy 93/13 i z art. 353¹ k.c. oraz z art. 2 31 ust 3 i art. 32 ust. 1 Konstytucji, art. 405 w związku z art. 410 §1 i 2 k.c. oraz art. 481 §1 w związku z art. 455 k.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W obecnym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, że nie jest możliwe utrzymanie umowy kredytowej takiej jak zawarta w rozpatrywanej sprawie, w razie stwierdzenia abuzywności jej postanowień kształtujących

mechanizm waloryzacji lub indeksacji świadczenia kursem waluty obcej (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., II CSK 282/18, nie publ. i z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22, nie publ. oraz z 6 czerwca 2023 r., II CSKP 950/22, nie publ.). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie stanowisko to podziela. Gdy chodzi o kwestię abuzywności klauzul umownych rozpatrywanych w niniejszej sprawie, to wszystkie odnośne zarzuty kasacyjne są bezzasadne, albowiem ocena sądów obu instancji, że klauzule walutowe zawarte w spornej w niniejszej sprawie umowie mają charakter postanowień niedozwolonych jest oczywiście trafna i odpowiada utrwalonej już w tym zakresie judykaturze Sądu Najwyższego. Oparte na odmiennych założeniach zarzuty kasacyjne nie mogą zatem odnieść skutku.

Skarżący zarzucając naruszenie art. 481 §1 w związku z art. 455 k.c. podniósł, że zasądzenie odsetek poczynszy od dnia wytoczenia powództwa, tj. od daty wcześniejszej niż data wydania wyroku było niezasadne, gdyż pozwany bank mógł przyjmować, że co najmniej do chwili wydania wyroku nie pozostaje w zwłoce ze spełnieniem świadczenia na rzecz powódki. Tak sformułowany zarzut jest oczywiście nietrafny, gdyż pozwany bank powinien był liczyć się z tym, że popada w opóźnienie ze zwrotem świadczenia powódce co najmniej od czasu, w którym wezwała ona go do jego zwrotu. Skoro nastąpiło to jeszcze przed wytoczeniem powództwa, tj. w lipcu 2017 r., a powódka żądała odsetek za okres od wytoczenia powództwa, tj. od 19 sierpnia 2017 r., czyli daty przypadającej już po wezwaniu pozwanego banku do zwrotu świadczenia, to zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu od chwili jego wytoczenia, czyli od 19 sierpnia 2017 r. było całkowicie zasadne.

W rezultacie skarga kasacyjna pozwanego banku jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ oraz art. 98 i art. 98 §1¹ w związku z art. 108 § 1 i z art. 391 § 1 oraz z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Monika Koba
[SOP]

Karol Weitz

Agnieszka Piotrowska

[r.g.]